

TRENDY ČESKA'16

Listopad 2016

30. vlna

TNS Aisa pro Českou televizi

Informace o projektu

Základní informace

Zadavatel výzkumu	Česká televize
Realizátor výzkumu	TNS Aisa
Termín sběru dat	5. 11. až 25. 11. 2016
Způsob sběru dat	CATI (Computer Assisted Telephone Interview) s využitím náhodného generování mobilních telefonních čísel a pevných linek.
Počet respondentů	1200
Vážení	Finální datový soubor byl převážen podle základních sociodemografických ukazatelů (pohlaví, věk, kraj, velikost místa bydliště a vzdělání). V rámci převážení dat bylo také zohledněno minulé volební chování respondentů, konkrétně účast či preferovaná strana v parlamentních volbách v roce 2013.
Statistická chyba	± 1,2 p.b. v případě, že názor zastává 5 % dotázaných ± 2,5 p.b. v případě, že názor zastává 25 % dotázaných ± 2,8 p.b. v případě, že názor zastává 50 % dotázaných ± 2,5 p.b. v případě, že názor zastává 75 % dotázaných ± 1,2 p.b. v případě, že názor zastává 95 % dotázaných
Statistická chyba volebního modelu	u jednotlivých stran v rozmezí ± 0,9 p.b. až ± 3,1 p.b.

Struktura váženého datového souboru

Pohlaví	Muži Ženy	48,6 % 51,4 %
Věk	18-29 let 30-44 let 45-59 let 60+	17,4 % 28,9 % 23,5 % 30,2 %
Vzdělání	Základní škola a SŠ bez maturity Střední škola s maturitou Vysoká / vyšší odborná škola	46,5 % 34,9 % 18,6 %
Velikost místa bydliště	Méně než 1.000 1.000-5.000 5.000-20.000 20.000-90.000 Více než 90.000 Hlavní město Praha	17,0 % 21,8 % 18,3 % 18,2 % 12,5 % 12,2 %
Kraj	Hlavní město Praha Středočeský kraj Karlovarský kraj Plzeňský kraj Jihočeský kraj Ústecký kraj Pardubický kraj Liberecký kraj Královéhradecký kraj Jihomoravský kraj Moravskoslezský kraj Kraj Vysočina Zlínský kraj Olomoucký kraj	12,2 % 12,2 % 2,8 % 5,5 % 6,0 % 7,7 % 4,9 % 4,2 % 5,2 % 11,2 % 11,6 % 4,8 % 5,6 % 6,1 %

Detailní výsledky
/ volební model
/ ochota jít k volbám
/ pevnost přesvědčení o volbě

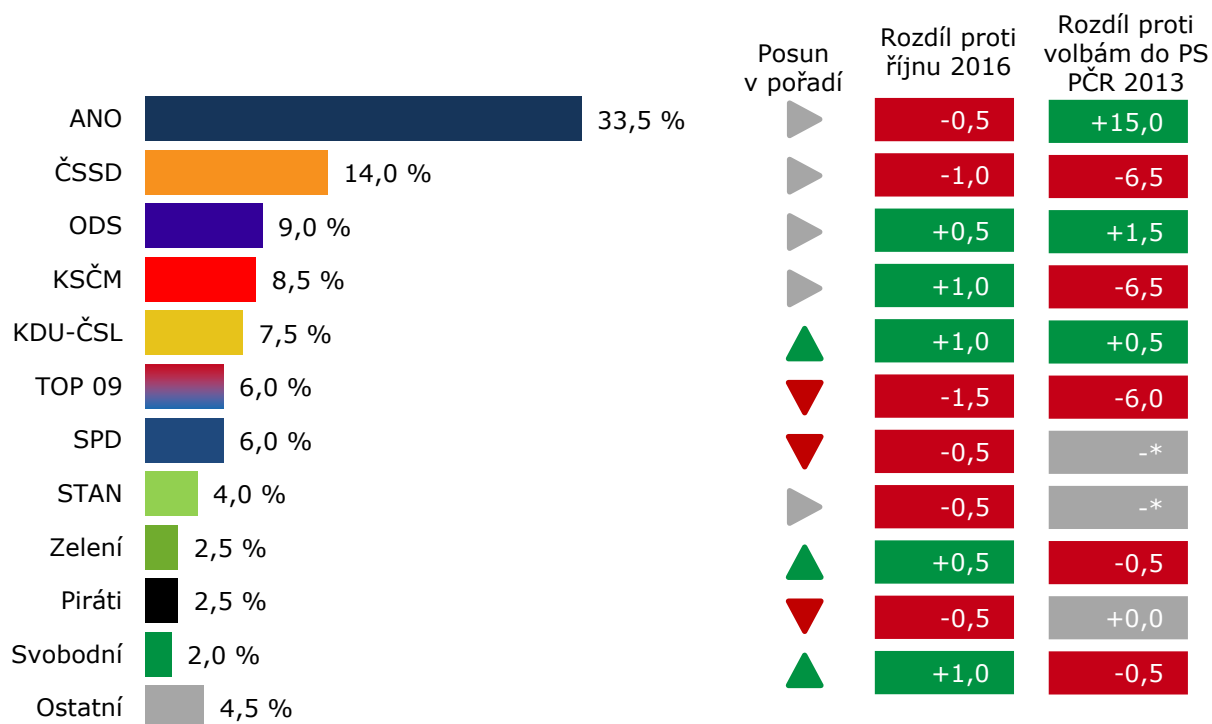
Volební model /aktuální měření

Volební model z listopadu roku 2016 ukazuje, že by hranici 5 %, nutnou pro vstup do Poslanecké sněmovny, překročilo 7 politických stran a hnutí.

Na prvním místě se tradičně umístilo hnutí ANO se ziskem 33,5 %. Hnutí ANO si tak udržuje významný náskok před druhou ČSSD, jejíž podíl příznivců se aktuálně pohybuje na 14 %. Třetí a čtvrté místo patří ODS s 9 % a KSČM s 8,5 %. Následuje KDU-ČSL se 7,5 %. Jako poslední by do PS PČR vstoupily TOP 09 a SPD se shodným ziskem 6 %.

U většiny stran a hnutí se změny oproti říjnovému modelu pohybují v rámci statistické chyby. Výjimkou je TOP 09, u které je patrný značný pokles jejich podporovatelů.

Významnější změny však lze nalézt při pohledu na dlouhodobější vývoj volebního modelu, který ukazuje graf na následující straně.

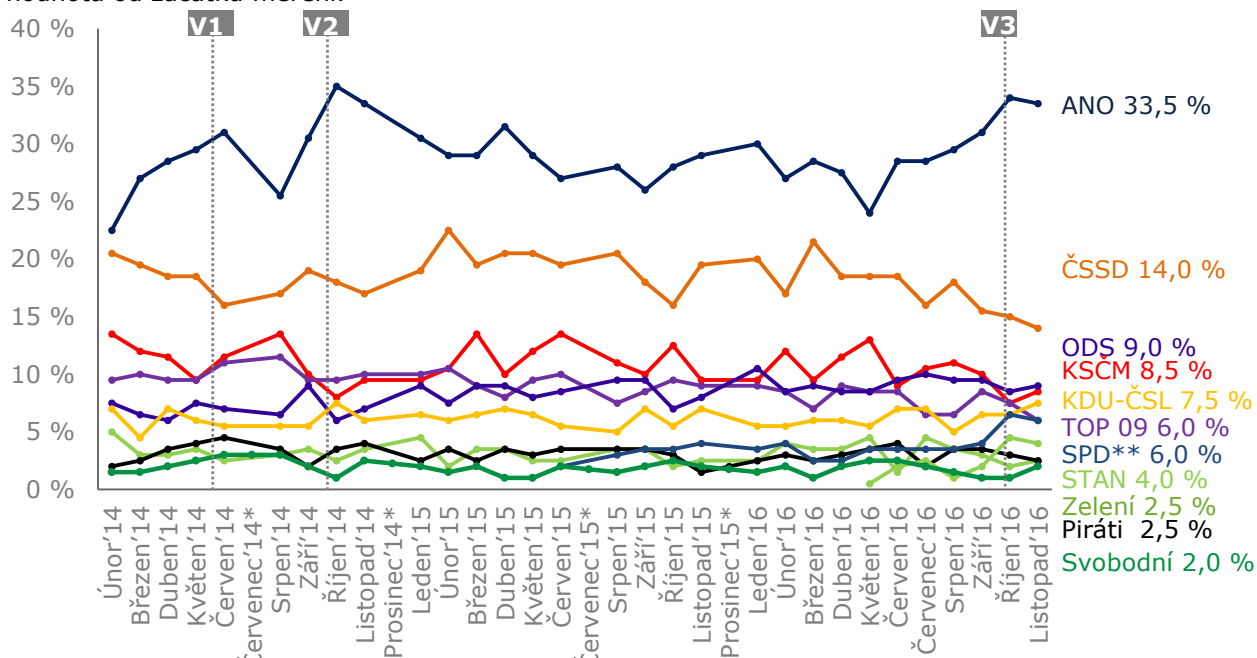

Základní soubor: Oprávnění voliči v České republice starší 18 let, kteří splňují podmínky pro vstup do volebního modelu. Náhodným výběrem byl získán reprezentativní vzorek 1200 rozhovorů, z nichž do volebního modelu vstupuje 868 respondentů. Konstrukce volebního modelu je popsána detailně v příloze této zprávy. Dotazování probíhalo ve dnech 5. 11. až 25. 11. 2016 prostřednictvím technologie CATI.

Poznámka: Zobrazeny jsou strany se současným ziskem alespoň 2 %; výsledky jsou zaokrouhlovány na půl procenta. Statistická chyba volebního modelu u jednotlivých stran se pohybuje v rozmezí ±0,9 p.b. až ±3,1 p.b.

Volební model /vývoj

Podíváme-li se na vývoj volebního modelu v dlouhodobějším horizontu, zjistíme velmi dynamický vývoj především mezi hnutím ANO a ČSSD. Podíl příznivců hnutí ANO se od propadu v květnu letošního roku pozvolna navyšuje a nyní dosahuje 33,5 %, což je srovnatelný výsledek s říjnovým modelem a také situací před dvěma lety po komunálních volbách. Naproti tomu u ČSSD můžeme pozorovat pokračující pozvolný propad jejich podporovatelů, který je patrný zejména ve srovnání s březnem 2016. Současná hodnota se tak pohybuje pod svým dlouhodobým průměrem. Zdá se, že situace u KSCM se po předchozím propadu prozatím stabilizovala. Podíl podporovatelů KDU-ČSL se díky pozvolnému nárůstu v posledních třech měřeních dostal mírně nad svůj průměr. Naproti tomu podíl podporovatelů TOP 09 se neustále snižuje, současná hodnota 6 % je tak nejnižší naměřená hodnota od začátku měření.

Základní soubor: Oprávnění voliči v České republice starší 18 let, kteří splňují podmínky pro vstup do volebního modelu. Náhodným výběrem byl získán reprezentativní vzorek 1200 rozhovorů, z nichž do volebního modelu vstupuje 868 respondentů. Konstrukce volebního modelu a termíny sběru dat jsou popsány detailně v příloze této zprávy. Dotazování probíhalo prostřednictvím technologie CATI.

Poznámka: Zobrazeny jsou strany se současným ziskem alespoň 2 %; výsledky jsou zaokrouhlovány na půl procenta. Statistická chyba volebního modelu se v aktuální vlně měření pohybuje u jednotlivých stran v rozmezí $\pm 0,9$ p.b. až $\pm 3,1$ p.b.

* Trendový odhad (nedotazováno)

** SPD – Svoboda a přímá demokracie, založeno 5. 5. 2015, předseda Tomio Okamura.

***Úsvit - NK, změny v názvu jsou shrnuty v příloze této zprávy.

V1 – Volby do Evropského parlamentu 23.-24. 5. 2014;

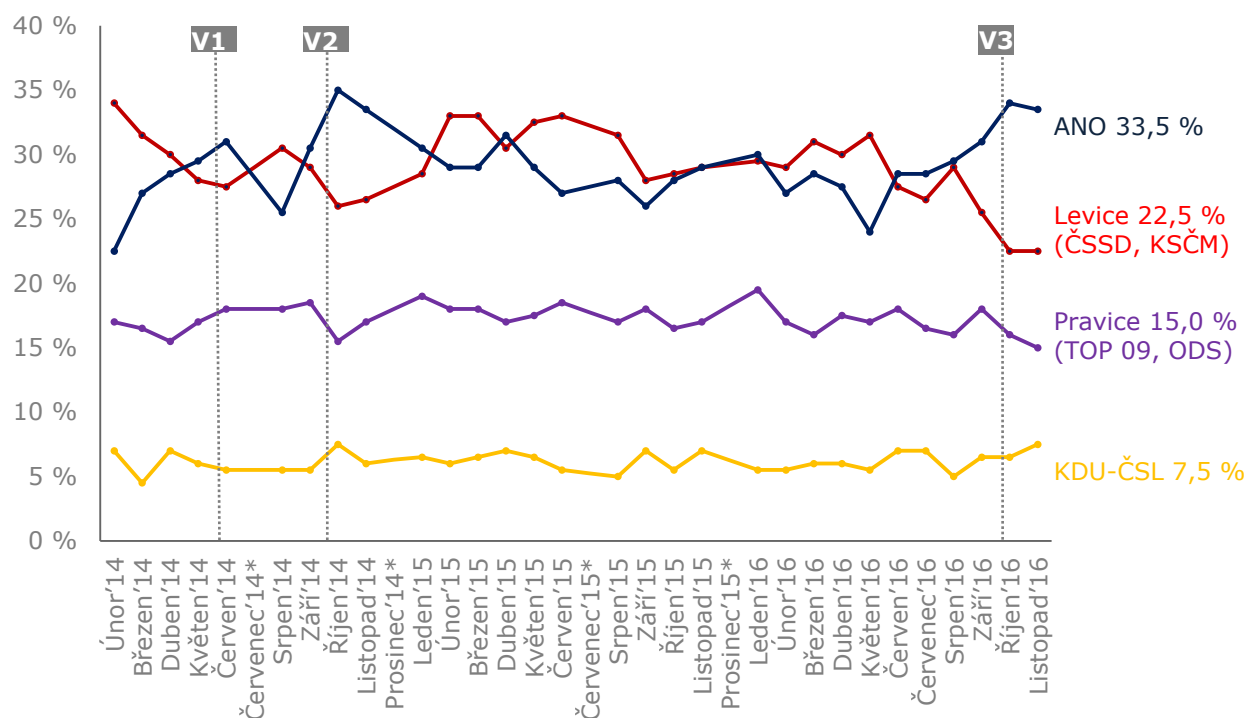
V2 – Komunální volby a 1. kolo senátních voleb 10.-11. 10. 2014, 2. kolo sen.v. 17.-18. 10. 2014

V3 – Volby do zastupitelstva krajů a 1. kolo senátních voleb 7.-8. 10. 2016., 2. kolo 14.-15.10.2016

Volební model /vývoj pravice vs. levice

Změny mezi voliči se také odrážejí v pohledu na politickou scénu a její hlavní hráče z hlediska pravo-levého rozdělení politického spektra. I přes drobné výkyvy je patrná dlouhodobě stabilní pozice KDU-ČSL. Poměrně stabilní pozici má také pravice, kde jsou případné změny počtu podporovatelů u obou stran do jisté míry kompenzovány. Největší výkyvy tak lze pozorovat na straně levice a hnutí ANO.

V tomto výzkumu zahrnujeme pod pravici strany TOP 09 a ODS, pod levici strany ČSSD a KSČM. Hnutí ANO a strana KDU-ČSL jsou prezentovány samostatně.

Základní soubor: Oprávnění voliči v České republice starší 18 let, kteří splňují podmínky pro vstup do volebního modelu. Náhodným výběrem byl získán reprezentativní vzorek 1200 rozhovorů, z nichž do volebního modelu vstupuje 868 respondentů. Konstrukce volebního modelu a termíny sběru dat jsou popsány detailně v příloze této zprávy. Dotazování probíhalo prostřednictvím technologie CATI.

Poznámka: Výsledky jsou zaokrouhlovány na půl procenta. Statistická chyba volebního modelu se v aktuální vlně měření pohybuje u jednotlivých stran v rozmezí $\pm 0,9$ p.b. až $\pm 3,1$ p.b.

* Trendový odhad (nedotazováno)

V1 – Volby do Evropského parlamentu 23.-24. 5. 2014;

V2 – Komunální volby a 1. kolo senátních voleb 10.-11. 10. 2014, 2. kolo sen. v. 17.-18. 10. 2014

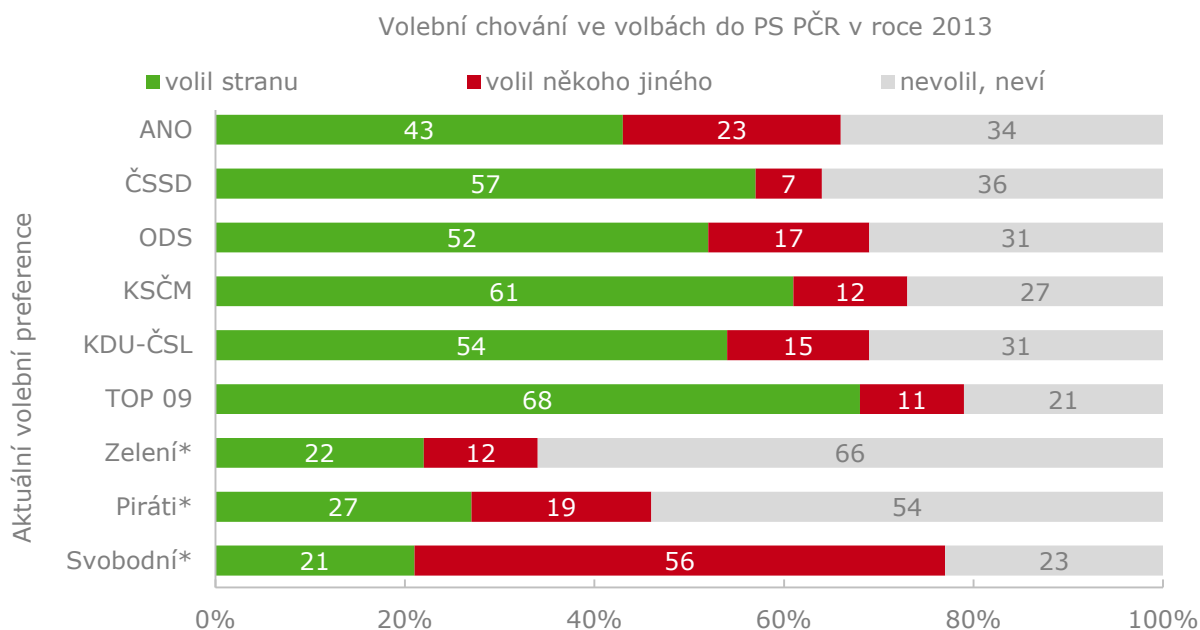
V3 – Volby do zastupitelstva krajů a 1. kolo senátních voleb 7.-8. 10. 2016., 2. kolo 14.-15.10.2016

Volební model / současné preference ve srovnání s volebním chováním ve volbách do PS PČR v roce 2013

Srovnáme-li aktuální volební chování s chováním ve volbách do PS PČR v roce 2013, zjistíme, že asi 2/5 podporovatelů hnutí ANO volily toto hnutí v minulých volbách. Tento podíl se od listopadu loňského roku, kdy to byla až polovina, pozvolna snižoval až na 1/3 v říjnu 2016. Listopadový volební model ale ukazuje zastavení tohoto trendu a naznačuje jeho možný obrat.

Srovnání současných preferencí s volebním chováním v roce 2013 tak ukazuje, že v případě voličů ANO se jedná o velmi heterogenní skupinu, na rozdíl od voličů tradičnějších, dlouhodobě vyprofilovaných stran (jako ČSSD, KSČM, KDU-ČSL nebo TOP 09).

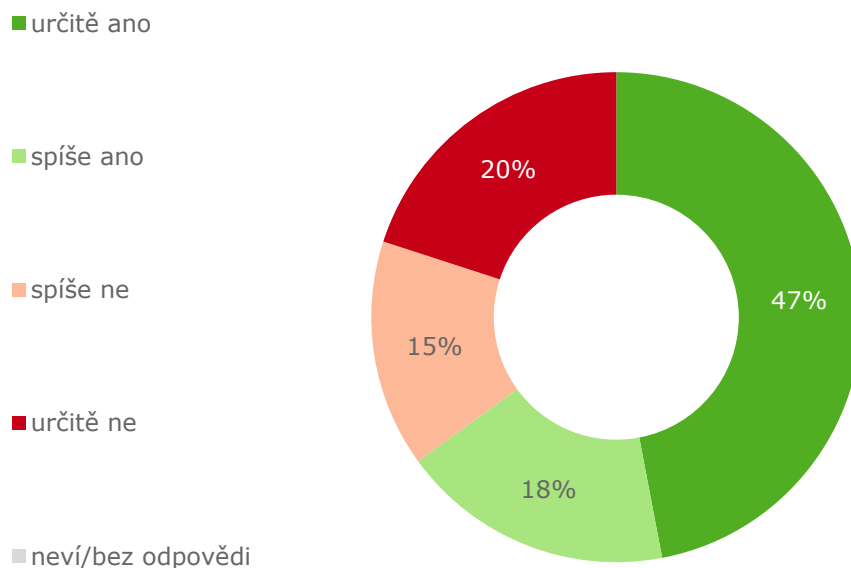
Základní soubor: Oprávnění voliči v České republice starší 18 let, kteří splňují podmínky pro vstup do volebního modelu. Náhodným výběrem byl získán reprezentativní vzorek 1200 rozhovorů, z nichž do volebního modelu vstupuje 868 respondentů. Konstrukce volebního modelu je popsána detailně v příloze této zprávy. Dotazování probíhalo ve dnech 5. 11. až 25. 11. 2016 prostřednictvím technologie CATI.

* Nízký počet respondentů; jedná se pouze o indikativní hodnoty.

Ochota jít k volbám

47 % respondentů deklarovalo, že by se určitě zúčastnilo voleb do Poslanecké sněmovny PČR v případě, že by se konaly v době sběru dat. Dalšíh 18 % by se jich spíše zúčastnilo. Nejedná se však o odhad případné volební účasti, ale o deklaraci respondentů vztaženou k současnosti.

Otázka: Pokud by se příští týden konaly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, zúčastnil/a byste se jich?

Základní soubor: Oprávnění voliči v České republice starší 18 let. Náhodný výběr, reprezentativní vzorek 1200 respondentů. Dotazování probíhalo ve dnech 5. 11. až 25. 11. 2016 prostřednictvím technologie CATI.

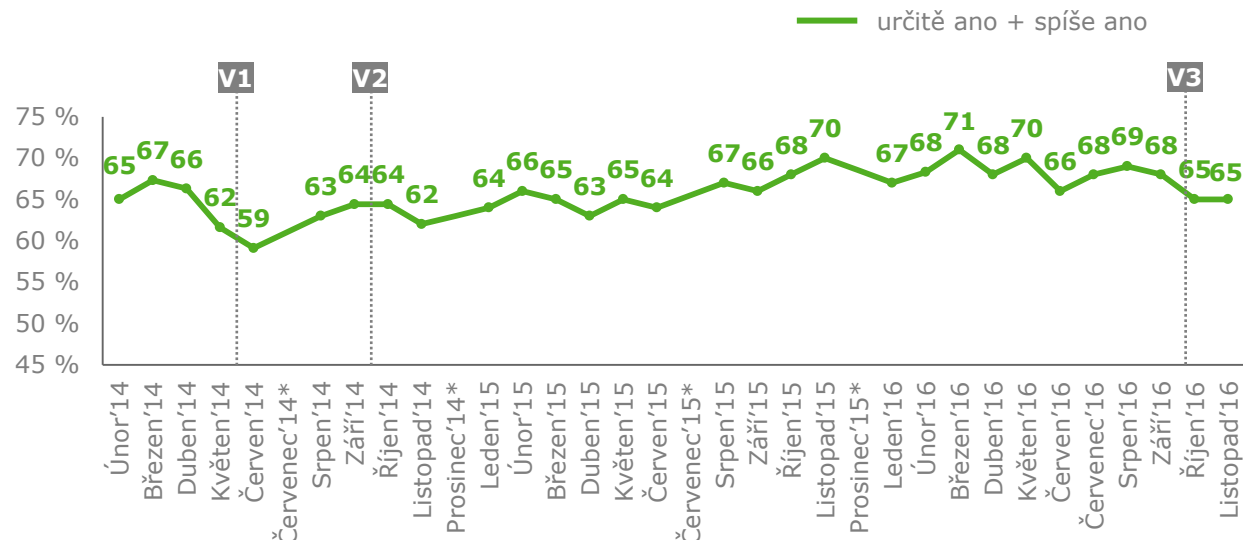
Ochota jít k volbám / vývoj

Deklarovaná ochota jít k volbám do PS PČR zaznamenala od začátku roku 2016 drobné výkyvy, které se většinou pohybují na hranici statistické významnosti. Říjnové měření však ukázalo mírný pokles a současná listopadová hodnota 65 % tento pokles pod svůj roční průměr potvrzuje.

V delším časovém úseku se ale ukazuje, že deklarovaná ochota jít k volbám do Poslanecké sněmovny PČR je, i přes různé výkyvy, poměrně stabilní. Za dobu měření významně podklesla vždy pouze v období voleb.

Deklarovaná ochota zúčastnit se voleb do Poslanecké sněmovny PČR je prezentována jako součet odpovědí „určitě ano“ a „spíše ano“.

Otázka: Pokud by se příští týden konaly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, zúčastnil/a byste se jich?

Základní soubor: Oprávnění voliči v České republice starší 18 let. Náhodný výběr, reprezentativní vzorek 1200 respondentů. Dotazování probíhalo prostřednictvím technologie CATI. Termíny sběru dat jsou popsány v příloze této zprávy.

Poznámka:

* Trendový odhad (nedotazováno)

V1 – Volby do Evropského parlamentu 23.-24. 5. 2014;

V2 – Komunální volby a 1. kolo senátních voleb 10.-11. 10. 2014, 2. kolo senátních v. 17.-18. 10. 2014

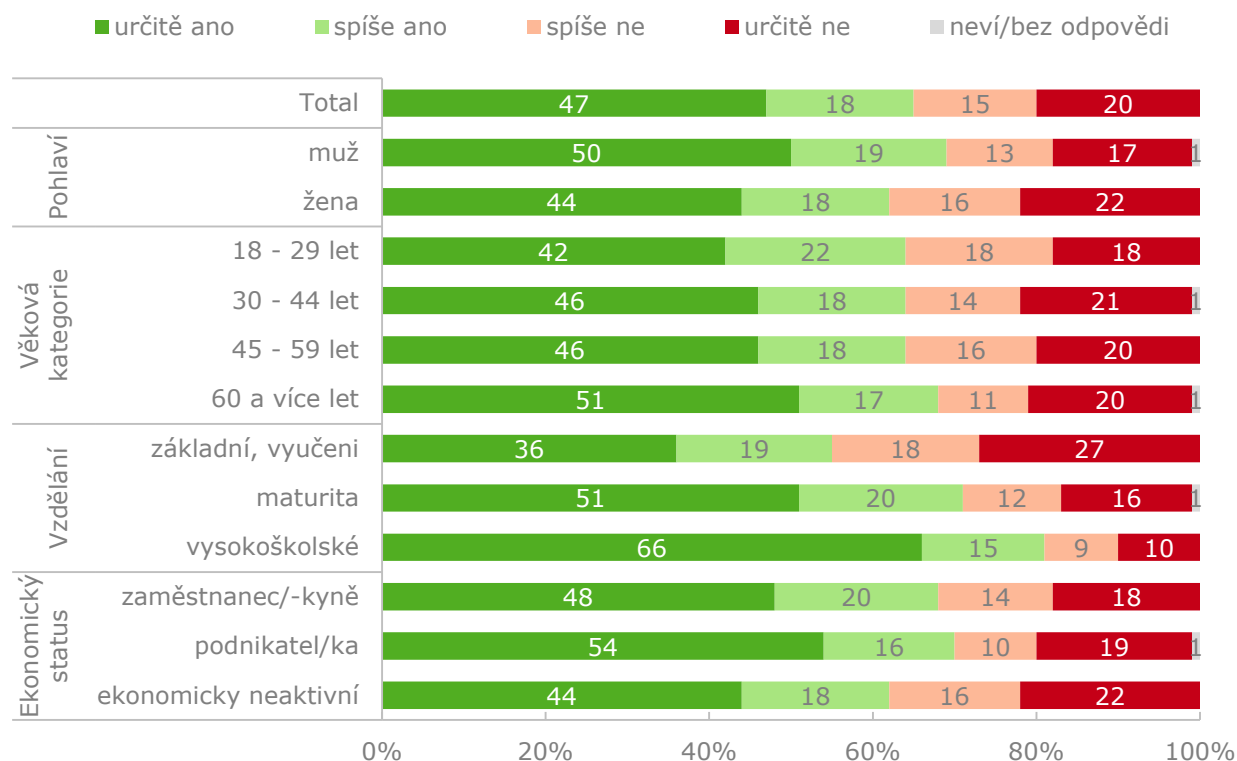
V3 – Volby do zastupitelstva krajů a 1. kolo senátních voleb 7.-8. 10. 2016., 2. kolo 14.-15.10.2016

Ochota jít k volbám / třídění dle sociodemografií

Z hlediska sociodemografických skupin lze konstatovat, že vyšší deklarovaná ochota jít k volbám dlouhodobě převládá u mužů, středoškolsky nebo vysokoškolsky vzdělaných občanů a spíše občanů starších, a přestože se v posledním měření rozdíl v ochotě účastnit se voleb mezi jednotlivými věkovými skupinami spíše stírají, i tak zůstává patrný rozdíl mezi nejmladší a nejstarší věkovou skupinou.

Oproti poslednímu měření jsme nezaznamenali žádné statisticky významné změny.

Otázka: Pokud by se příští týden konaly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, zúčastnil/a byste se jich?

Základní soubor: Oprávnění voliči v České republice starší 18 let. Náhodný výběr, reprezentativní vzorek 1200 respondentů. Dotazování probíhalo ve dnech 5. 11. až 25. 11. 2016 prostřednictvím technologie CATI.

Ochota jít k volbám / třídění dle volebních preferencí

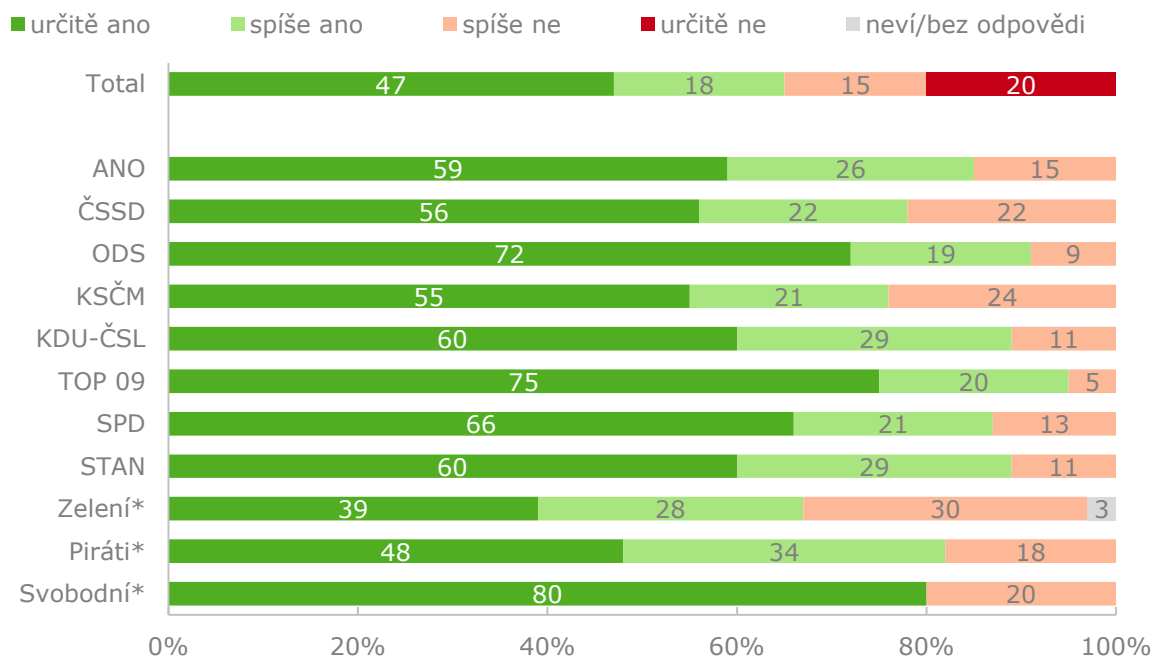
Pokud jde o voliče jednotlivých stran a hnutí, pak dlouhodobě největší ochotu jít k volbám, vyjádřenou součtem odpovědí „určitě ano“ a „spíše ano“, deklarují příznivci KDU-ČSL, byť poslední měření ukazuje, že jejich přesvědčení není tak pevné, což je patrné z poklesu odpovědi „určitě ano“ a naopak nárůstu odpovědi „spíše ano“.

V rámci posledních několika měření vykazují vyšší ochotu účastnit se voleb také příznivci pravice, tedy ODS a TOP 09.

Oproti předchozímu měření jsme nezaznamenali mezi příznivci jednotlivých stran a hnutí žádné statisticky významné změny a lze konstatovat, že u žádné ze zobrazených stran a hnutí nevybočuje ochota účastnit se voleb ze svého průměru.

Metodologická poznámka: Výsledky tříděné přes preferované strany se na první pohled mohou zdát zvláštní tím, že se prakticky u všech stran objevuje „určitě ano“ častěji než u celku. To je ale dáno tím, že v tomto třídění se logicky nezobrazují respondenti, kteří uvádějí, že by k volbám určitě nedorazili, ale pouze ti, kteří nějakou stranu preferují a jsou přirozeně ochotnější jít k volbám.

Otázka: Pokud by se příští týden konaly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, zúčastnil/a byste se jich?

Základní soubor: Oprávnění voliči v České republice starší 18 let. Náhodný výběr, reprezentativní vzorek 1200 respondentů. Dotazování probíhalo ve dnech 5. 11. až 25. 11. 2016 prostřednictvím technologie CATI.

* Nízký počet respondentů; jedná se pouze o indikativní hodnoty.

Pevnost přesvědčení o volbě

O své současné preferenci strany nebo hnutí v případě voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky je pevně rozhodnuto 43 % voličů, dalších 29 % by pak své rozhodnutí spíše neměnilo. Přibližně zbylá třetina voličů je ve svých preferencích spíše nestabilní, připouští možnost změny a často osciluje mezi tradiční stranou, ke které inklinovali dříve, a alternativami v podobě nově vzniklých stran a uskupení (viz. Proměny politických základů na straně 11).

Otázka: Je toto Vaše rozhodnutí volit stranu ... již pevné, nebo se Vaše rozhodnutí může ještě změnit? Vyberte prosím jednu z následujících možností...

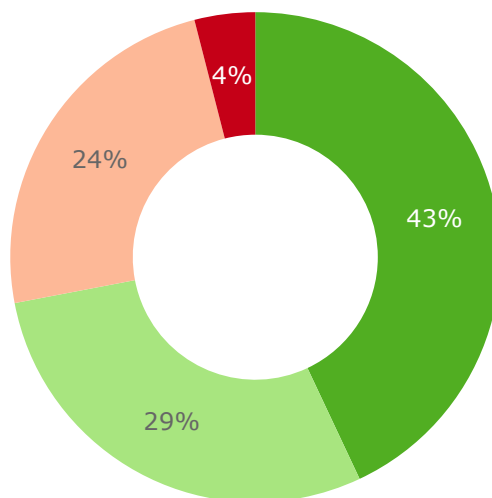
■ jste pevně rozhodnut(a) volit tuto stranu nebo hnutí

■ je pravděpodobné, že byste volil(a) tuto stranu nebo hnutí

■ je možné, že Vaše rozhodnutí volit tuto stranu nebo hnutí se ještě změní

■ je dost pravděpodobné, že Vaše rozhodnutí volit tuto stranu nebo hnutí se ještě změní

■ neví/bez odpovědi

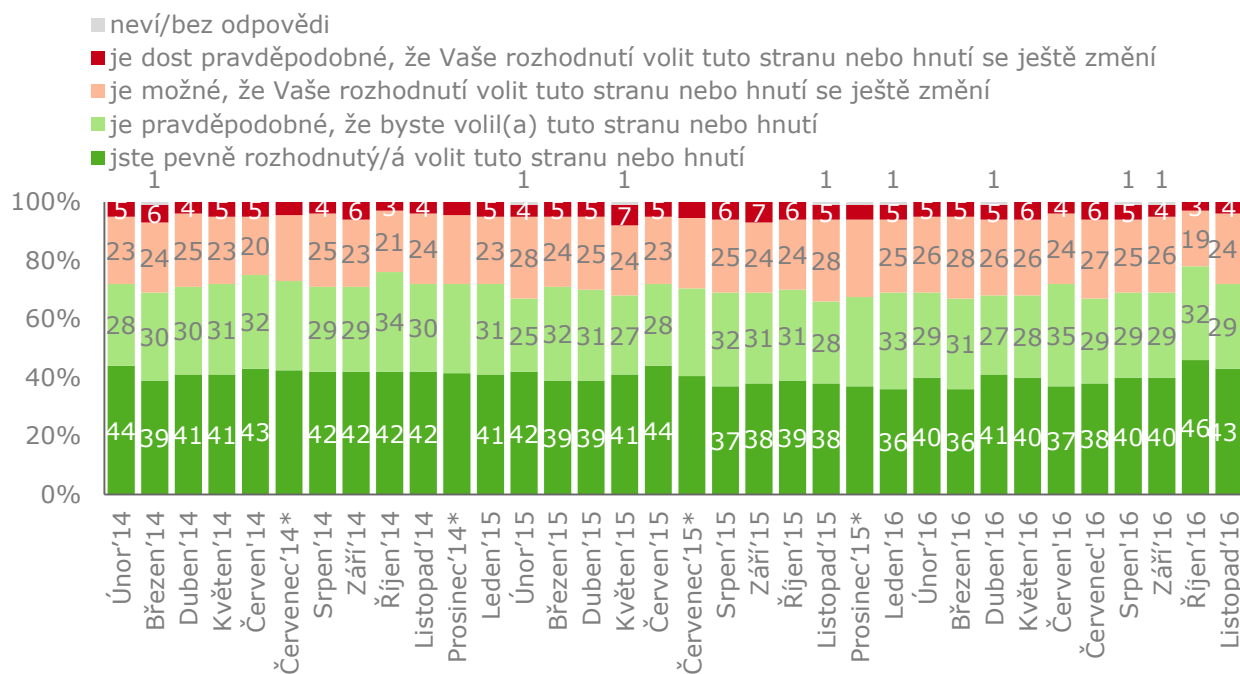

Základní soubor: Oprávnění voliči v České republice starší 18 let, kteří vybrali některý politický subjekt. Náhodným výběrem byl získán reprezentativní vzorek 1200 rozhovorů, z nichž politický subjekt vybralo 906 respondentů. Dotazování probíhalo ve dnech 5. 11. až 25. 11. 2016 prostřednictvím technologie CATI.

Pevnost přesvědčení o volbě / vývoj

Podíváme-li se na to, jak se pevnost přesvědčení o volbě mění v čase, vidíme, že míra, do jaké jsou voliči rozhodnutí o volbě určité politické strany či hnutí, je dlouhodobě poměrně konzistentní. Drobné výkyvy se většinou pohybují pod hranicí statistické významnosti. Ukazuje se, že mírný nárůst nejpevněji přesvědčených voličů z října 2016 se v listopadu opět vrátil blíže ke své průměrné hodnotě.

Otázka: Je toto Vaše rozhodnutí volit stranu ... již pevné, nebo se Vaše rozhodnutí může ještě změnit? Vyberte prosím jednu z následujících možností...

Základní soubor: Oprávnění voliči v České republice starší 18 let, kteří vybrali některý politický subjekt. Náhodným výběrem byl získán reprezentativní vzorek 1200 rozhovorů, z nichž politický subjekt vybralo v poslední vlně 906 respondentů. Dotazování probíhalo prostřednictvím technologie CATI. Termíny sběru dat jsou popsány v příloze této zprávy.

* Trendový odhad (nedotazováno)

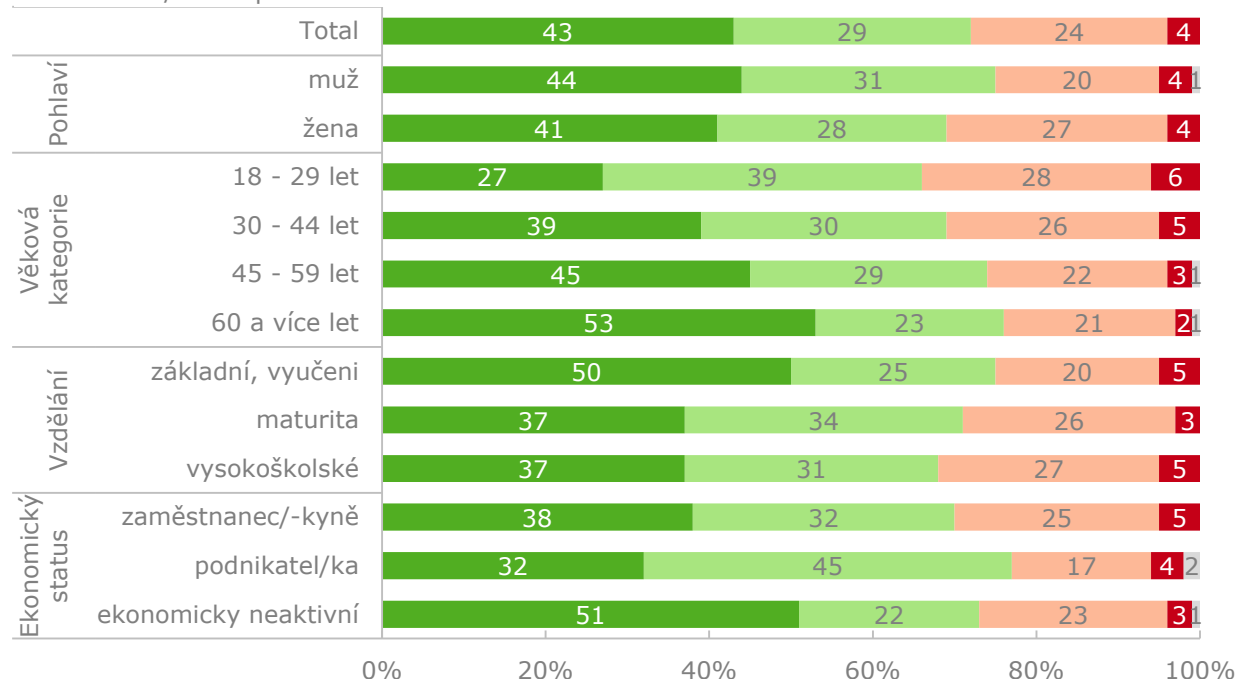
Pevnost přesvědčení o volbě / třídění dle sociodemografií

Z hlediska sociodemografického členění lze konstatovat, že pevnost přesvědčení o volbě kopíruje věk a vzdělání; vycházíme přitom z dlouhodobého pozorování. Čím jsou voliči starší, tím více se zdá být pravděpodobné, že budou „věrni“ jedné straně. U vzdělání je trend přesně opačný: čím vyšší je, tím je také pravděpodobnější, že voliči svou preferenci ještě změní (mezi občany se základním vzděláním a vyučenými je sice nejmenší podíl voličů, ale ti patří častěji mezi pevně rozhodnuté).

Oproti říjnovému měření je patrný pokles nejpevněji přesvědčených voličů mezi nejmladší věkovou skupinou 18 – 29 let, po předchozím nárůstu se však jedná o návrat ke svému dlouhodobému průměru. Významný pokles nejpevněji přesvědčených voličů jsme ještě zaznamenali mezi podnikateli a občany se středoškolským vzděláním s maturitou.

Otázka: Je toto Vaše rozhodnutí volit stranu ... již pevné, nebo se Vaše rozhodnutí může ještě změnit? Vyberte prosím jednu z následujících možností...

- jste pevně rozhodnut(a) volit tuto stranu nebo hnutí
- je pravděpodobné, že byste volil(a) tuto stranu nebo hnutí
- je možné, že Vaše rozhodnutí volit tuto stranu nebo hnutí se ještě změní
- je dost pravděpodobné, že Vaše rozhodnutí volit tuto stranu nebo hnutí se ještě změní
- neví/bez odpovědi

Základní soubor: Oprávnění voliči v České republice starší 18 let, kteří vybrali některý politický subjekt. Náhodným výběrem byl získán reprezentativní vzorek 1200 rozhovorů, z nichž politický subjekt vybralo v poslední vlně 906 respondentů. Dotazování probíhalo ve dnech 5. 11. až 25. 11. 2016 prostřednictvím technologie CATI.

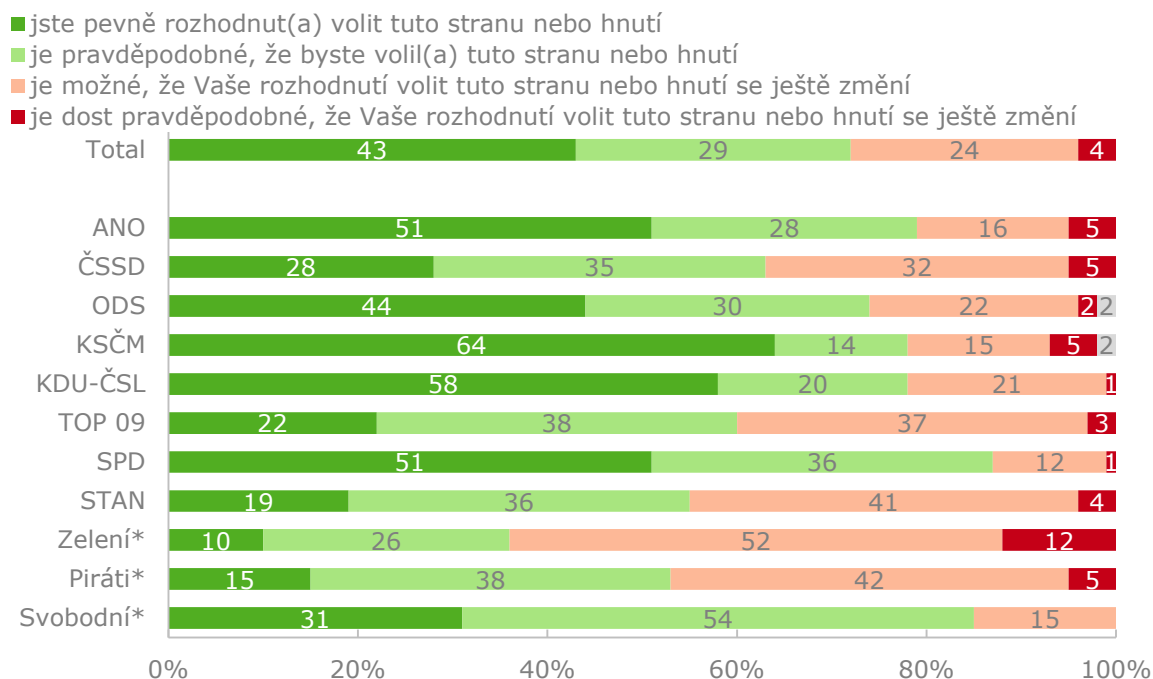

Pevnost přesvědčení o volbě / třídění dle volebních preferencí

Mezi voliči jednotlivých stran a hnutí převládá dlouhodobě nejpevnější pouto ke straně KSČM.

Oproti říjnovému měření však došlo k významným změnám u několika stran. U ČSSD jsme v přechodných měřeních zaznamenávali pozvolný nárůst nejpevněji přesvědčených voličů. Tento nárůst se v současné době zastavil a v listopadovém šetření jsme zaznamenali jejich pokles a to dokonce pod dlouhodobý průměr. Naproti tomu významný nárůst nad dlouhodobý průměr je patrný mezi příznivci KDU-ČSL. Také podíl 51 % nejpevněji rozhodnutých voličů hnutí ANO se pohybuje nad dlouhodobým průměrem u tohoto hnutí.

Otázka: Je toto Vaše rozhodnutí volit stranu ... již pevné, nebo se Vaše rozhodnutí může ještě změnit? Vyberte prosím jednu z následujících možností...

Základní soubor: Oprávnění voliči v České republice starší 18 let, kteří vybrali některý politický subjekt. Náhodným výběrem byl získán reprezentativní vzorek 1200 rozhovorů, z nichž politický subjekt vybralo v poslední vlně 906 respondentů. Dotazování probíhalo ve dnech 5. 11. až 25. 11. 2016 prostřednictvím technologie CATI.

* Nízký počet respondentů; jedná se pouze o indikativní hodnoty.